

Waar blijft de robotjournalistiek in Nederland?

In de VS en Zweden wordt eenvoudige verslaggeving al uitbesteed aan software. Waarom zijn we in Nederland nog niet zo ver? Een inventarisatie van de stand van zaken in de Nederlandse robotjournalistiek.

Robotjournalistiek. De term hangt nu al een jaar of vijf boven de markt. In veel landen wordt al gewerkt met slimme software die gestructureerde data volautomatisch omzet naar simpele nieuwsartikelen. Het Amerikaanse persbureau Associated Press publiceert (<https://www.svdj.nl/nieuws/bots-voor-de-kwantiteit-journalisten-voor-de-kwaliteit/>) beursberichten op basis van kwartaalcijfers, in het Verenigd Koninkrijk worden lokale kranten gevuld (<https://www.svdj.nl/kort-nieuws/eerste-robot-geschreven-nieuwsstuk-gepubliceerd/>) met robotjournalistieke artikelen op basis van open data, en in Zweden vullen (<https://www.svdj.nl/nieuws/robotjournalistiek-zweedse-uitgever-huis/>) bots kolommen met nieuws over sport en de woningmarkt. In Nederland zijn we nog niet zover. Persbureau ANP vertelde een jaar geleden te experimenteren (<https://www.svdj.nl/nieuws/robotjournalistiek-bij-anp-maakt-verslaggever-nog-niet-overbodig/>) met geautomatiseerde berichtgeving. Voor zover bekend heeft dat experiment nog geen concrete berichtgeving opgeleverd. Het ANP reageerde niet op een interviewverzoek voor dit artikel.

Automatische nieuwsredactie

Waarom zijn we nog niet zover dat robots Nederlandstalige berichten schrijven? Neerlandicus Jeske van Dongen is onderzoeksleider van het door het NWO gefinancierde onderzoeksproject 'Automatische Nieuwsredactie'. Binnen dat project zijn de Universiteit Tilburg en Fontys Hogescholen samen op zoek naar een manier om automatische taalgeneratie in te zetten op redacties. Ze noemt twee redenen waarom Nederland nog niet zo ver is als bijvoorbeeld Scandinavische landen. 'Ten eerste heeft het te maken met focus. In andere landen zijn er bedrijven [Automated Insights in de VS, United Robots in Zweden, E-JH.] die veel geld steken in de ontwikkeling van goede applicaties. In Nederland niet. En je kunt

ook niet zomaar systemen uit andere landen kopiëren naar het Nederlands, omdat de Nederlandse grammatica anders is.' Binnen het project is gewerkt aan een aantal tools die saai, repetitief werk uit handen van journalisten moeten nemen. Een van die tools, PASS, wordt in mei getest op de redactie van AD/Utrecht. Met de voetbaldata van sportdataleverancier Gracernote (voorheen Infostrada geheten) moet de slimme software automatisch nieuwsberichten schrijven over wedstrijden uit verschillende regionale topcompetities.

Journalist houdt tijd over

De applicatie is uitdrukkelijk niet bedoeld om journalisten te vervangen, zegt Van Dongen. 'PASS speelt journalisten juist vrij om meer kwaliteit te leveren. Omdat over alle wedstrijden al automatisch een kort feitelijk bericht wordt geschreven, kan een journalist meer tijd besteden aan een diepgaand verslag.' PASS werkt min of meer als de robotjournalistieke software die nu al in de Verenigde Staten en Zweden wordt ingezet. Het programma zet gestructureerde data (denk aan een tabel met doelpuntenmakers, wissels en gele kaarten) met behulp van sjablonen om naar korte nieuwsberichten. Het algoritme wisselt meerdere sjablonen af om te voorkomen dat teksten te veel op elkaar lijken.

+ De drie tools van het onderzoeksproject 'Automatische Nieuwsredactie'

Automatisch gemaakte intro's bij FD

Niet alleen in Tilburg, maar ook op de Amsterdamse redactie van het Financieele Dagblad wordt sinds kort gewerkt aan robotjournalistiek. Sinds maart werken er bij de krant vier data-experts om het mogelijk te maken met behulp van kunstmatige intelligentie en machine learning intro's bij artikelen automatisch te laten genereren. Afgelopen december kreeg het FD een subsidie van ruim zes ton (<https://www.svdj.nl/kort-nieuws/vijf-projecten-ontvangen-geld-dni/>) van Google voor dit project. Met deze subsidie is het FD nu bezig eigen software te schrijven. Het idee is om lezers uiteindelijk op basis van de individuele leesgeschiedenis, gepersonaliseerde nieuwsoverzichten en inroteksten te kunnen bieden. Een beursvolger krijgt bijvoorbeeld meer berichten over de AEX-beurs en Wall Street en zal ook anders worden aangesproken in de ankeilers die linken naar de artikelen.

Informatie aanpassen op lezer

Adjunct-hoofdredacteur digitaal Sanne Walvisch: 'Idealiter kunnen we zo afstappen van de one-size-fits-all-benadering die we nu bijvoorbeeld in onze nieuwsbrief hanteren en kunnen we informatie aanpassen op basis van het type gebruiker. Een lezer die heel goed in de bankenwereld is ingevoerd kun je bijvoorbeeld jargon voorschotelen, maar een beginnende lezer zit daar minder op te wachten. Door inroteksten te personaliseren, kun je meer doelgroepen bedienen.' Bij het genereren van gepersonaliseerde intro's op basis van artikelen, komt behoorlijk wat techniek kijken, vertelt David Graus, *lead data scientist* van het project bij het FD. 'In de robotjournalistiek wordt nu vooral gewerkt aan het omzetten van gestructureerde data naar teksten. Wat wij willen is teksten maken op basis van door mensen geschreven teksten. Dat is behoorlijk *cutting edge*. We hebben daarom ook nauwelijks voorbeelden waar we ons op kunnen baseren.' Het FD wil over zes tot negen maanden eerste tests draaien. Het AD/Utrechts Nieuwsblad begint zoals gezegd in mei met het experimenteren met geautomatiseerde nieuwsberichten. Zal in 2018 het eerste robotbericht in het Nederlands gepubliceerd worden? Het zou zomaar kunnen. *Foto: de beurs van São Paulo door Rafael Matsunega (<https://www.flickr.com/photos/rednuht/479370088/>)*

Deel dit artikel:

 Twitter   Facebook   LinkedIn

 Email (mailto:?Subject=Waar blijft de robotjournalistiek in Nederland? &body=https://www.svdj.nl/nieuws/waar-blijft-robotjournalistiek-nederland/)

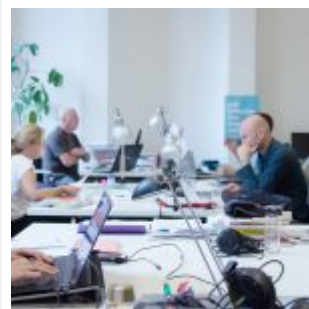
Over Ernst-Jan Hamel

Ernst-Jan Hamel is freelance journalist en docent aan de School voor Journalistiek in Utrecht. Lees meer van Ernst-Jan Hamel →
(<https://www.svdj.nl/author/ernstjanhamel/>)

Gerelateerde Content

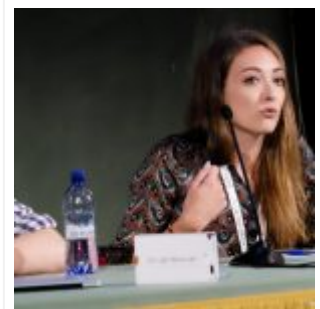
(<https://www.svdj.nl/nieuws/onderzoek-gr18-resultaten-dossiers-en-meer/>)

(<https://www.svdj.nl/nieuws/correspondent-apache-belerend-negatief/>)

(<https://www.svdj.nl/de-stand-van-de-nieuwsmedia/oplage-regionale-kranten-mediahuis/>)

(<https://www.svdj.nl/nieuws/contrast-vr-virtual-reality-conflictgebieden/>)

Start de discussie...

MELD AAN MET

OF REGISTREER JE BIJ DISQUS

Naam

Reageer als eerste.